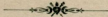


مكة أبو الضياء

١٦ رجب سنة

ذی القعدة ١٣١٣

جزء ٥٥ : عدد



خاطرات ناشنیده

(لهستان اصيلزادگانندن قوتس بوتوقا - وونسويچك)

وارد شو واده فرانسزلر

۱۸۰۶ - ۱۸۰۷

مخاصمات ابتدائيه

قوتسك سالونى - برنس بورگرز - پولنوسق - شاتوده رسم قبول -
قوتسك توالى - امپراطوره صورت تقديمى

فرانسزلردن يك چوغنى قبول ايدردم . زوجم بو مجالس مصاحبتده دائماً اثبات وجود و ايجاب ايدن مراسم تعظيميه واحتراميهده بگما معاونت ايلردى . بعضاً اويون اوينسانور، اكثرياً قونوشيلوردى . امپراطورك قائم برادري برنس بورگرز بزم مداومين بزمزدن ايديسهده هيچ بركيهسه كندوسندن ييزار اولمازدى . مصاحباتك براز جديته انقلاب ايتديكى قيصه فاصلهلر ائناسنده آياغه قالفه رق اسكملهلرى ايكيشر ايكيشر سالونك تا اورته سنده يرلشديرديگنى و ايصلىق چالهرق بو اشخاص صامته ايله رقص ايلديگنى اصلاً اونوده ميه جفم . جسور جنرال اكسلان، برسنه صكره پترسبورغدن برابنه گيدركن وفات ايدر ك اخوان و محبائى غريق يأس واسف ايليان او سويلى لوتى دوهر يغور ، خوش صحبت آلفرد دونوآي ، كوزل لانغرانز و مرور زمان ايله وياخود وجودلريله عدملرى مساوى اولديغى ايچون اسملرى صيفه خاطر دن سيلغش اولان يك چوق ذوات مداومين بزم - شبانه مزدن ايدى .

شاطووه حکم فرما اولان سکون ظاهره هر کسی دوچار تعجب ایتدیگی و ماداملر
ایمپراطورک کندیلرینی کورمک ایچون پک اوقدر آثار استیصال کوسترمدیگی
جهتله بر حدت اولدقلری ائنده ناپولون، هجوم پلانلرینی ترتیب ایدیلوردی .

۱۸۰۶ سنه سی کانون اولاک اون سکرانجی کونی شداند موسمدن احتراز
ایتمکسزین (ویستول) نهرینک اوته یاقه سنده (بولتوسق) دینلان کوچک شهرده
تحصن ایتمش اولان روسلرک اوکته جیقماق مقصدیله بردن بره حرکت ایلدی .
بر قاچ کون بر نتیجه عظمايه موفقیت حاصل اولمقسزین محاربه ایلدی . قیش
هردرلو تشبته مانع اولدی .

متمادیا نزول ایدن باران یوللری اودرجه بوزدی که ، طوپلر چامورلر ایچنده
قالدی . پک چوق عسکر چوقورلر ایچنده اولدی . بویله بر وقعه گورلماش
اولدیغندن ، ذکا ودهای مسلی بو آنه قدر بالجله عناصره حاکم اولمق مریتنی محرز
گورینان ناپولون بیله دشمنی رخنه دار و مجبور فرار ایتدکدن و فقط پک چوق
زمان دهها مقاومت ایده بیله جک بر حالدله بر اقدقندن صکره عودته مجبوریت حس
ایتدی . ناپولیونک اوغرا دیغنی بویله برنجی بر عدم موفقیتک تاثیرندن قورقیلوردی .
وقورققدهده هرکسک حتی وار ایدی . حتی حکومت محلیه افرادی تترهیه تترهیه
عودته انتظار ایتمک ایچون شاطویه گیتدیلر .

فقط جمله ناک موجب حیرت و تعجبی اوله جق درجده غایت ساکن گوریندی . حتی :
— «گوردیکرمی؟ چامورلرک روسلری قورتاردی . طوک زمانتی بکلیه جگز .»
بوسوزی متعاقباً اداره امور مملکتدن بحث ایدرک بالخاصه اردونک احتیاجاتی
تدارک خصوصنده التزام بصیرت و انتظام ایتمک لزومنی اخطار و محال و اشیا
و استخدام ایدیلرک آدملر حقنده بر وقوف تام و بر طلاق حیرت فرما ایله
تفصیلاته گیریشه رک ، مغازه لر تأسیسی ایجاب ایدن نقاطی برر برر اشعار ایلدی .
بو سفر برنجی ملاقات کی اولدی . شاطووه بولنانلرک جمله سی فتح و اداره یه
استعدادی مبرهن اولان بودهای مجسمه ، وسعت و احاطه کلیه سنه انکشت بردهان
اولدقلری حالدله عودت ایتدیلر .

قام پدرم بیلہ بو رسم قبولده کچن احوالدن مطلع اولق ایچون بزه گلدی .
دها اوتوریر اوتورمز انسان و آت یوریشلرندن تحصیل بیوک برولوله ایشیتدک ،
مگر پرنس مورا ، کمال دارات ایله گلیور ایش . اوده معیتنده ارکان حریسه
هیئت اولدینی حالده بو قیصه محاربه دن عودت ایدیورمش . هر نه قدر پرنسک
بتون اوک قره غوللرینی قورشون منزلی داخلنده اولدینی حالده طولاشمق معنادی
ایسه ده برکت ویرسون یوقلامده کیمسه نک ناموجود اولدینی آکلاشلدی .

بر قاچ کون صکره قادینلر ایچون بر محفل ترتیب ایدیلہ جکی اعلان اولندی .
بیوک آدمی کورمک و محاکمه ایتمک صرہ سی بزه ده گلمش ایدی ! حسن ملیت بو
صرہ ده براز تهج ایلدیگی جهتله گوزل بر توالت یایمق ایجاب ایدیوردی . بن ،
بتمکندن زیاده سیله نمون اولدم . آز آچیق اولان وجودم (آلاماتیلد) صرہ
وایجو ایشلمش سیاه قطیفه دن معمول بر روباکاملاً نظر دقته مستور بولنیوردی .
(آلا وان دایق (۱) بر یاقه لق ، خفیف خلقه ییغینی ایله بتون مجوهراتم بوقیافت
اصیلانه و ساده کی به موافق کلش و فقط حقیقی سویلنه جک اولورسه اوزمان
تازه و متبسم اولان چهره مله بر تضاد تشکیل ایتش ایدی . اوزمانک موده سی
هنوز بو (فانطازیه) قیافتلرینی ترک ایتماش ایدی . بو قیافتلری قبول ایدنلرک
برنجیلرندن بریده بن ایدم . مشاطت وزینتمک موده غرته سندن زیاده صنعتکارانه
اولدینی قبول ایدیلنیوردی .

اقشامک ساعت طقوزینه طوغری شاطویه وارلدی . قادینلری کورمک ایچون
اطرافده طوپلانمش اولان صرہ شیردلی بر اردونک آره سندن کچمک ایجاب
ایدیوردی . بن قام والده مک آردی صرہ یوریور ، مزیناتمک اهل وقوف
و مشکلیسند بر طاقم ناظرین اوزرنده حصوله کتوره جکی تأثیر حقننده بر فکر

(۱) وان دایق Van Dyck فلامان مکتبک مؤسسارندن معدود بر رسام ماهر درکه
۱۵۹۹ ده آنورسده طوغمش و ۱۶۴۱ ده وفات ایتشد . کندینه مخصوص بر طرز تلبس
و اوزمانک موده سندن اولان و اوموزلری اوزرینه یاییلان کتان بقافی ، اوپالی بر نوع
دانتلادن ایدی .

آله يلك مقصديه صاعمه . صولمه باقئورددم . اعتراف ايدر مکه معانی تقدیریهی
متضمن اولان بر فیصلدی آره سنده صرف فرانسزجه اولان :
— آه ! پک طبیعی ! اسکی بر چرچیوهدن چیقمش گوزل بر تصویره
بکزمور . پارسده بونک کیسنه تصادف ایدلمز .

جمله سنی ایشتدیگم زمان پک زیاده ممنون اولمش ایدم . بزی — مؤخرأً ایمراطور
نیقولانک امریله — موسقووادن بورایه کتورلمش اولان الواح تاریخیه نک بولندی
او مزین صالونه ادخال ایتدیلر . صالون پک زیاده تنویر ایدلمش ایدی . بزم
کیدیکمز زمان یان یانه دیزلمش بر جوق قادین دها وار ایدی . انتخابده مشکلیسندلک
کوسترمدیکی جهته حاضر پک زیاده ایدی .

ایجه زمان بکلدک . ایشک حقیقتنی سوبلیه جک اولورسوق هم مراق ایچنده
ایدک ، همده قورقوردق . بردن بره صالونک سکوتی بر فیصلدی ایله مختل اولدی .
قبونک ایکی قنادی کورلتی ایله آچیلدی . موسیو طالیران جهراً و آکلاشیلور
بر صدا ایله دنیایی تتره تن :
— ایمراطور !

کله ساحرانه سنی تلفظ ایدهرک ایلر اولدی . آرقه سندن ناپولیون کورندی و اطرافه
باقق ایچون بر مدت توقف ایتدی .

حیرت فرمای عقول اولان بو آدمک پک چوق تصویری موجوددر . تاریخ حیاتی
حقنده بو قدر مؤلفات وجوده کتورلمشدر . اسکی عسکرلرینک اولاد واحفادی
طرفندن سویلننن کافه مناقبی حائر اولدینی خاصه هیجان آوری اوقدر زمان محافظه
ایده جک ، که اختلاف بیله ناپولیونی بزم قدر ، بلکه بزدن دها ابو طانییه جقلردر . فقط
اک گوج آکلاشیله جق برشی وار ایسه او دخی کندوسنی برنجی دفعه کورنلرده
حصولی طبیعی اولان تأثراتک نه درجه عمیق ، نه درجه غیر مأمول اولدیفیدر ، بگا گلنجه :
برنوع حیرت ، بر تعجب صامتانه ، هر نوع خوارقک ظهورنده انسانه استیلا ایدن تحیرلره
مشابه بر حال ایچنده قالدیم . بگا باشنک اوزرنده بر دائرة نورانی وار کبی گلدی .

بو برنجی حیرتدن قورتیلوبده کئدمه کلدیگم زمان لایح خاطریم اولان فکر یگانه ، بویله بر ذیروحت ابدیاً اولمک ، بوقدر قوی کورینان بر هیئت عضویه نك، بودرجه واسع بر دهانك اصلاً نحو اولمق احتمالك موجود اولمدینی ایدی طرفدن کندوسنه بر ابدیت مضاعفه بخش ایدیوردم .

قطعاً اعتراف ایدرمکه بنم اوزرمده آنك حاصل ایتدیگی تأثیر، شدت و تازگی خیالمدن انبعاث ایتمش ایدی . فقط هر نه دن اولورسه اولسون حس ایتدیگمی ساده جه حکایه ایدیورم .

قائم والدهم ایمراطورك کیردیگی قبونك یانسنده ایدی . ایمراطور اول امرده کندوسنه خطاب ایدرک، زوجی حقنده کلمات توجیهکارانده بولندی . قوت پوتوقی رئیس مجلس ایدی . بعده صره بکا گلدی . اودرجه متعج، اودرجه متأثر اولمش ایدمکه بکا نه سوبلدیگنی شمدی تخطر ایده میورم . احتمالکه گنج قادینلرک جمله سینه سوبیله نیلان کلمات عامیانه دن بری ایدی . بنمده بدلاجه بر جواب ویردیگمده هیچ شبهه یوق . زیرا بکا بر نوع نظر تعجیله باقدی . بو حالی بنی دها زیاده شاشیرتدی . هر شیئی اونوتدیردی . یالکیز بکا خطاباً سوبلدیگی بر قاج سوزله برابر سیماسنده ظاهر اولان لطیف ، طاتلی بر تبسم هنوز خاطر نوازمدر . بر قادینسه خطاب ایتدیگی انشاده معنادی اولان بو تبسم ، نظرینك انفاذ ایتدیگی خوف و خشیتی چهره سندن ازاله ایدیوردی .

سالونی چابکجه طولاشدی . قادینلردن اکثری بوراده بولندقلری حسیلله حصوله گلان امیدلردن بحث ایتمک استیدیلر . فقط بر رسم تقدیمه یاقیشتمان بوکبی تمیجات وطن پرورانه یه بررکله ایله مقابله ایدرک ، یارم ساعت صکره بزه یول ویردی . کیردیگی قبونك اوکته گنجیه موسیو طالیرانه جهراً دیدی که :

— نه قدر گوزل قادینلر !

بونو متعاقب بر دها دونه رك ایله نازکانه بر سلام ویردی . آندن صکره دایره سینه چکیلدی .



ظرافت ز نپرستانه

موسیو طالیرائك اوندە بالو - لیوناطه بارداغی - ایمپراطورك بالذات اوینادیغی
برقوتتردانس - مادام والهوسقا - بر غروز - پرنس مورائك
كوكچك دائره لرینك آناختاری .

ایمپراطور محاربه ایدلمدیگی جهته اكلئلك آرزوسنده بولندیغنی اشاعه ایلدی .
وقت مساعد ایدی . قارناوال یكی باشلامشیدی . مع مافیه اورتهده بر مانعه وار
ایدی . آزادی پرستان بتون خانهلری استیلا ایتمش ، هریرده او صاحبلری بزم گبی ،
ایشی اولورینه باغلایهرق ، برقاق اوطیه یرلشمش ایدی . بو جهته بویله یرلرده
بالو ، اگلنجه ترتیب ایتك محال ایدی . یالکز شاطوده بر جمعیت کثیره یی اجتماعه
دعوت ایده جك اولان پرنس پونیاتووسکی دخی ایمپراطورك بولنسی حسبیله
صیقلش ایدی .

بك چوق مذاکراتدن صکره بالونك باش ماینجی و خارجیه ناظری موسیو
دو طالیرائك خانه سنده ویرلسی تحت قراره آلندی .

ایمپراطورله بتون پرنسلرده او بالویه گله جكار . الی قدر قادین بولنه جفی
قویا سویلندی ایسه ده ، بو شدتلی رسم قبول بویله مراسم خصوصیه نك اجرایی
حائله استعمال اولنه گلان بیك درلو حیل و دسایس عادییه مقاومت ایده مدی .
فی الحقیقه بو بالو ، هیچ بر فائده سی اولمدیغی حالده بولنسی هر حالده آرزو ایدیلان
بالولردندر . بن زمانك ائ نازك ، ائ عاقلی اولمق اوزره مشار بالنان اولان
صاحب ضیافتی یقیندن کورمگه بك زیاده آرزو کش ایدم . کندوسیله ابو کوریشنلر
مهارت و مستغرق اولدیغی توجهلری اعظام ایده ایده طالیرائی کولکره چیقار یورلردی .
فقط او زمان بنم اوزرمده حاصل ایتدیگی تأثیره کوره بنای حکم ایده جك
اولورسم طالیرائن ، هر شیدن یقمش اوصانمش ، حریص ثروت و طبیعتسز ،
مسلكسز اولمق اوزره اتهام ایده رك نفرت ایتدیگی بر افندیك توجهاتنه مفتقر ،
والحاصل وجهاً ، رنجیده کورنیوردی .

تا سالونك اورتەسنە قدر كمال ادبلە ايلروليرك النده بر حاوولى اولديغى حالده
صكرەدن كورمە ديه تحقير ايتديكى او حكمداره بر قدح ليموناظه تقديم ايتديكى
كورديگم زمان حس ايتديگم حيرتى تعريف ايدەم .

موسيو طاليرانك بالوسندن عودت ايتدم « حاضر بولنديغم بالولرك اك مراق
انگيز اولانلردن برى دە بوبالو ايدى . ايمپراطور بوبالوده بر اقوتردانس اوينادى كه
مادام والهوسقا ايله تاييد ارتباط ايتمسنە وسيله اولدى .

بگا كولهرك ديدى كه :

— رقصى نصل بوليورسكز ؟ بخله استهزا ايديورسكز مأمولندەيم .

جواباً ديدم كه :

— ذات حشمتپناهكز بيوكلكگنزه ياقيشه جق صورتده مكمل رقص ايديورسكز .
بو مكالمەدن براز اول نابوليون نديمە مستقبلىسى ايله بنم آرەمدە اوتورمش
ايدى . برقاق دقيقه قونوشدقدن صكرە اوتە طرفده اوتورانك اسمنى صورتى .
بن جواب ويرنجە احواله تماميله واقف بر طورله آنك طرفه دوندى .

اوزمانلر آكلادق كه موسيو طاليران بو برنجى ملاقك ثمره بخش موفقيت
اولسنى انتاج ايدەجك ومشكلات ابتدائيه يي محسو ايليەجك نقطەلره قدر توسيع
نظر دقت ايتمش ونابوليون سلسله فتوحانه بر بولونيا قادىنى دە ضم ايتك آرزوسنى
بيان ايدر ايتمز درحال انتخاب ايدلمش ايدى . حتى ايمپراطورك قوتردانسدن صكرە
النى صيقديغنى كورنلر وبونك بر ملاقاته بدل اولديغنى ادعا ايدنلر بيله بولدى .

حقيقة ايرتسى اقشام ملاقات وقوعه كالمش . روايتە نظراً نابوليونك رجال .
مەمەسندن برى او كوزل قادىنى بولمش ايتمش . آشاغى طاقدن اولان برادرينك
هيچ بر لياقتى اولمدن بردن برە ترفيع رتبه ايلديكى ، ويريلان مجوهراتك رد
ايلديكى حقندە روايتلر چيقدى . هر كس آغزىنە كفى بيلوب بيلدن سويلدى .
لطيفه اولق اوزره انواع اختراعات ميدانه آلدى . كولهمنلردن سايس رستمك (۱)
بيله صاغدجلق خدمتى كورديكى ادعا درجەسنە وارديرلدى ! . . . بويله بر فرصت

(۱) نابوليونك بواسمە مصردن برو خدمتندە بولنان برآت اوشاغى واردى .

اله کچر سه نه لر سويلنمز؟ ايشك جهت حقيقه سنه كانجه: جمعيتيه قبول ايدلمش برقادينك
بودرجه اظهار سهولت ايتمسندن و (اولم) (۱) قلعه سندن آز مقاومت گوسترمسندن
طولاني جمله من متأسف اولدق. فقط هر شيله بر رنك مخصوص ورن زمان پك
خفيفه عقد ايديلان بورابطه بر رنك ثبات و وفا كستري بخش ايدى كه. بدايتنده
قسماً منظور اولان عدم انتظام، رفته رفته زائل اولدق، مادام واله وسقا بالآخره
زماننك اذ زياده جالب دقت اشخاصي ميان داخل اولدى. حلاوت بخش خاطر
اوله جق درجه شيرين، رسام شهر غرورنك چيره دستي مهارتي اولان اشكالدن
بريني مخطر و كوزلري، آغزي، ديشلري صوكن درجه كوزل ايدى. خنده لري
اودرجه مسرت آور، نظري اودرجه طائلي، سسنگ هيئت مجموعه سي اودرجه
جاذبه پرور ايدى كه، علام ملاحظندن برينك نقصانه احتمال و يريله مزدي.

هنوز اون آلتى ياشلر نده ايكن اصلا ميدانه چيقيمان بر پير سالدیده ايله
ازدواج ايتمش اولديغندن، جمعيت آره سنده كنج بر طول گي گوردينوردى. بهار
شبابك اوائل لطافت اشتغالده و حال و موقع جهتيله پك راحت ودغدغه سر
بولنديغندن پك چوق گفتگويه سببت ويرمكه و هرنه قدر نابوليون، مفتونلرينك
اك اخيري اديسه ده برنجيسي اولديغنى ادعا ايدلمكه ايدى.

ايمپراطور انتخابكرده سنى اله كچورير كچورمز او عالميه منسوب برنسلرده
كندوسنى تقليد ايتمك استديلر. فقط غالبيت بو تشبث كستاخانده يارى يارى به
اولديغندن مشكلات موجود ايدى.

بر صباح برنس مورانك سر كاتي موسيو زان و بيه نك وروديني بگيا خبر
ويرديلر. مومى اليه النده بر آناختار اولديغنى حالده سوكلوم بوكلوم ايجرويه
كردى. سوزه نرهدن ابستار ايدم جگني شاشيرديغندن ساكت طور مقده و بگيا
باقعه جسارت ايدم ميه رك متصل النده كي آناختاري چويرمكه ايدى. بن بو حالتي
كورر كورمز شاشيرمش ونه ديمك استديگني آكلايه مديغندن معذب اولوب
قالمش ايدم.

بووقعه نك ايوون آكلاشلى ايجون اوتوردلغز داره نك موقعى حقنده
بر قاق سوز سويلك لازمدر . قاتم والدمك اوتوردىنى قات ايله ، برنس مورايه
ترك ايتديكم بيوك داره نك بولندينى آلت قات آره سنده بر چوق كوچك اوطلر
واردر . قاتم والدم غايت صغوق هوالرده بورالرىنى قوللانوردى . زيرا بو اوطلر
گيزلى بر مرديون وساطتيله غايته صىحاق اولدينى حالده يكدىگرينه آچيلور .

بو ظريف عزلشكاه اون بشنجى لوى اسلوبى اوزره تفرىش و تزئين ايدلمش
وييوك داره نك خصوصى بر داره سى اولقى اوزره طائيش اولمقله ، آناختارى ،
برنس مورانك قوناغمزده اقامت ايتمكه گلدىكى زمان ، كندى آدملىرىنه تسليم ايدلمش
ايدى . اوزماندن برو اونودلمش و كيسه نك خاطرىنه گلمامشىدى . ايشته موسيو
ژان وييه نك آلدىنى امر بو آناختارى بگا ويرمكدن عبارت ايمش .

موسيو ژان وييه نك ، نازك فكرلى بر ذات اولديغدن ، مأمور اولدينى شيك
نه درجه مغاير آداب اولدينى حس ايدور و كندى مقصدينى آكلايه مدبغى كوردجه
ايكى قات صيقيلوردى . باخصوص قاتم والدمله برقائده اقامت ايتديكم جهته
گيزلى مرديونى قوللانمغه هيچ بر احتياج اولمدينى ، آناختاراك بنم ايجون فائده سز
برشى اولدينى آكلادىقه اضطرابى برقات دها زياده لشيوردى .

بنم مقصددن نه درجه اوزاق اولدينى آكلانجه . برنس حضر تلىرى نك بمله
هروقت هم مجلس اوله مدقلىرى نك متأسف بولندقلىرى ، بعضاً بو كوزل اوطلرده چاي
اكلانجه سته گلورلر سه نمون اوله جقلىرى بيان ايتدكلىرى سويلكه جسارت ايدنجه ،
تكليف واقمك تضمن ايتديكى نكات شنيعه ينى آكلادم . بردن بره حد تلندم
موسيو ژان وييه كوزلرمدن حدمى آكلادى . بيجاره او حاله گلدى كه . آز قالدى
اوتوردىنى اسكمله دن دوشه جك ايدى . اوتوردىنى يردن موازنه سنى غائب ايتديكى حالده
قالقدى و بر قونصوله طوغرى ايلرولدى . او بلالى آناختارى اورايه قويدقندن صكره
عزيمته حاضر لانه رق بگا بر سلام احترامكارانه ويردى ... بن كندى زور ايله
طوتيوردم كوردىكم حقارت بنى ازمشدى . نمكن اولدينى قدر كمال استحقار

ایله تبسم ایدرک موسیو ژان وییه: پرنس حضر تلرینک قائم والدهمک حقنده
کوستردکاری علو توجهاتدن بک زیاده ممنون قالدیغنی وسنک زیاده لکی حسبیله
بک چوق غلبه لکلی جمعیتلرده بولنه میه جغنی و ممکن اولسه ایدی پرنس حضر تلرینک
تکلیفات نازکانه لرندن استفاده یه قیام ایده جگنی و براقیلان آناختاری قائم والدهمه
تودیع ایده جگمی پرنسه سویملرینی رجا ایتدم . قیونک یاننده طو کوپ قالمش
اولان بی چاره سر کاتبی کمال غرور ایله سلاملیه رق سالوندن چیقدم .

مترجمی

احمد راسم

(قونقس پوتوقا - وونسوویچ)

